

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

YEMLERİN PİYASAYA ARZI VE KULLANIMI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 5996 sayılı Kanunda genel prensipleri belirtilen yem güvenilirliğini en yüksek düzeyde sağlamak, hayvan sağlığı ve halk sağlığını korumak, kullanıcı ve tüketicilerin yeterince bilgilendirilmesini sağlamak ve yemlerin piyasaya arzı ve kullanımı ile ilgili şartları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; ilaçlı yemler, yemlerde istenmeyen maddeler, yem katkı maddeleri, insanlar tarafından tüketimi amaçlanmayan hayvansal yan ürünler, genetiği değiştirilmiş yemler, organik ürünler, nakledilebilir süngerimsi beyin hastalığı ile ilgili getirilen özel düzenlemelerdeki hükümler saklı kalmak şartıyla, gıda amaçlı yetiştirilen hayvanlar ile gıda amaçlı olmayan hayvanlar için yemlerin piyasaya arzı ve kullanımı, etiketlenmesi, paketlenmesi ve sunumu ile ilgili hususları kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, hayvanlar tarafından doğrudan veya dolaylı alınan suyu kapsamaz. Ancak suya ilave edilmek üzere hazırlanan yemi kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik,

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 21, 22 ve 24 üncü maddelerine dayanılarak,

b) Avrupa Birliğinin 13/7/2009 tarihli ve 767/2009 sayılı Yemlerin Piyasaya Arzı ve Kullanımına İlişkin Tüzüğüne paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

b) Bulaşık yem: Kabul edilebilir düzeylerin üzerinde istenmeyen maddeleri içeren yemi,

c) En kısa depolama ömrü: Uygun depolama koşulları altında, yemin etiketlenmesinden sorumlu kişi tarafından yem ile ilgili beyan edilen özelliklerin korunduğunun garanti edildiği süreyi,

ç) Etiket: Yemin ambalajı veya kabına eklenen veya üzerine iliştirilen künyeyi, sembolü, resmi, yazıyı, baskıyı, deseni, işareti, kabartmayı veya diğer tanımlayıcı nesneyi,

d) Etiketleme: Reklam amacı dâhil, yemle birlikte bulunan ve yemi tanımlayan ifadeler, özellikler, ticari işaretler, marka adı, resim veya sembol gibi bilgilerin yeme ait paket, kap, etiket, doküman, halka, kuşak veya internet gibi araçlarla bildirimini,

e) Ev ve süs hayvanı: İnsanlar tarafından beslenen, yetiştirilen veya bakılan ancak insan tüketimi için kullanılmayan hayvanı,

f) Gıda amaçlı hayvan: İnsan tüketimi için kullanılan, gıda üretimi amacıyla beslenen, yetiştirilen veya bakılan hayvanı,

g) Gıda amaçlı olmayan hayvan: İnsanlar tarafından beslenen, yetiştirilen veya bakılan ancak insan tüketimi için kullanılmayan kürk hayvanları, ev ve süs hayvanları, laboratuvarlar, hayvanat bahçeleri ve sirklerde barındırılan hayvanı,

ğ) Günlük rasyon: Belli tür, yaş ve verimdeki bir hayvanın tüm besin madde ihtiyaçlarını karşılamak için ihtiyaç duyduğu, % 12 nem içeriği üzerinden hesaplanan günlük toplam yem miktarını,

h) Hayvanları ağızdan besleme: Hayvanların besin madde ihtiyaçlarının karşılanması ve/veya sağlıklı, normal bir hayvanın üretkenliğinin sürdürülmesi amacıyla yemin ağız yoluyla hayvana verilmesini,

ı) İşleme yardımcıları: Tek başına yem olarak tüketilmeyen, yemlerin ya da yem maddelerinin işlenmesi sırasında teknolojik amaçla kullanılan, teknik olarak önlenemeyen kalıntıları bırakma ihtimali olan ancak bu kalıntıların hayvan, insan veya çevre üzerinde olumsuz etkileri olmayan ve nihai ürün üzerinde herhangi bir teknolojik etki göstermeyen maddeleri,

i) İşletme: Yem işi alanında faaliyet gösteren kuruluşu,

j) Karma yem: Hayvanların ağızdan beslenmesi için tam veya tamamlayıcı yem şeklinde, yem katkı maddelerini içeren veya içermeyen, en az iki yem maddesinin karışımını,

k) Kürk hayvanı: Kürkü için beslenen, yetiştirilen, bakılan, insan tüketimi için kullanılmayan hayvanı,

l) Mineral yem: En az % 40 ham kül içeren tamamlayıcı yemi,

m) Özel besleme amacı: Sindirim, emilim veya metabolizma işlemleri geçici veya geri dönüşmez bir şekilde bozulmuş ya da bozulma ihtimali olan ve bu nedenle kendi durumlarına uygun yemler verilerek özel besin ihtiyaçlarının karşılanmasını,

n) Özel besleme amacı taşıyan yem: Kendi özel bileşimi veya üretim metoduyla özel besleme amacını karşılayabilen, ilaçlı yemleri kapsamayan ve diğer yemlerden farklı olan yemi,

o) Parti veya seri: Orijin, çeşit, ambalaj şekli, paketleyici, sevkiyatçı, etiketleme gibi sahip olunan ortak özellikleri bakımından ayırt edilebilir miktardaki bir yemi, bir üretim prosesinde ise üniform üretim parametreleri kullanılarak bir işletmedeki bir ünite üretim miktarını ya da seri üretim halinde ve birlikte depolandığında ünitelerin sayısını,

ö) Piyasaya arz: Bu Yönetmelik kapsamındaki yemlerin, bedelli veya bedelsiz piyasaya sunulmasını,

p) Premiks: Hayvanlara doğrudan yedirilmeyen, yem katkı maddelerinin karışımı ya da bir veya birden fazla yem katkı maddesinin taşıyıcı olarak kullanılan bir yem maddesi veya suyla karışımını,

r) Sunum: Yemin şekli, görünümü, ambalajı, kullanılan ambalaj materyalleri ile tanıtımı ve sergilenmesini,

s) Süt ikame yemi: Kolostrum sonrası, tamamlayıcı veya ikame olarak, buzağı, kuzu, oğlak gibi genç

hayvanların beslenmesi için kuru formda veya seyreltilmek suretiyle sıvı formda verilen karma yemi,

ş) Tam yem: Bileşimi bakımından günlük rasyon için yeterli olan yem karışımını,

t) Tamamlayıcı yem: Bileşimi itibariyle belirli maddeler bakımından zengin içeriğe sahip, başka bir yemle birlikte kullanıldığında günlük rasyon için yeterli olan karma yemi,

u) Taşıyıcı: Bir yem katkı maddesini teknolojik fonksiyonunu değiştirmeden veya teknolojik etkisini azaltmadan çözmek, seyreltmek, yaymak veya bunların dışında o katkı maddesini fiziksel olarak değiştirmek ya da taşınmasını, uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla kullanılan maddeyi,

ü) Yem: Hayvanların ağız yoluyla beslenmesi amacıyla kullanılan işlenmiş, kısmen işlenmiş veya işlenmemiş yem katkı maddeleri dâhil her türlü madde veya ürünü,

v) Yem işi: Kâr amaçlı olsun veya olmasın, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından kendi hayvanlarını beslemek üzere üretim, işleme ve depolama yapan üreticiler dâhil yemin üretimi, imalatı, işlenmesi, depolanması, nakliyesi veya pazarlanması ile ilgili faaliyeti,

y) Yem işletmecisi: Kendi sorumluluğu altında yürütülen yem işinin bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunun sağlanmasından yasal olarak sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi,

z) Yem katkı maddesi: Yem katkı maddeleri için tanımlanan fonksiyonlardan bir veya birkaçına sahip, yeme veya suya katılan, yem maddesi ve premiksler dışındaki maddeler, mikroorganizmalar veya preparatları,

aa) Yem maddeleri: Hayvanların besin maddesi ihtiyaçlarını karşılayan, doğal, taze, korunmuş halde olan bitkisel veya hayvansal orijinli ürünler ve bunlardan endüstriyel işleme sonucu elde edilen ürünler ile hayvanların ağızdan beslenmesi amacıyla, premikslerde taşıyıcı olarak ya da karma yemlerin hazırlanmasında doğrudan ya da işlenerek kullanılan, yem katkı maddesi içeren ya da içermeyen organik veya inorganik maddeleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Yem güvenilirliği ve piyasaya arz

MADDE 5 – (1) Yem, güvenilir ise ve hayvan refahı ve çevre üzerinde doğrudan olumsuz bir etkisi yoksa piyasaya arz edilebilir ve kullanılabilir. Güvenilir olmayan yem piyasaya sürülemez.

(2) Yem işletmecisi;

a) Piyasaya arz ettiği yemin güvenilir, tanımlanan veya beyan edilen özelliklerine ve amacına uygun, bozulmamış ve ticari olarak uygun kalitede olmasını,

b) Mevzuata uygun olarak etiketlenmesini, paketlenmesini ve piyasaya arzını,

sağlamakla yükümlüdür.

(3) Yem, Ek-1’de belirtilen teknik şartlara uygun olmalıdır.

(4) Onayı zorunlu olan yemler, Bakanlıktan onay alınmadan üretilemez, ithalatı yapılamaz ve piyasaya arz edilemez. Yem katkı maddeleri ile özel besleme amaçlı yemler; onay alınması zorunlu yemlerdir.

Yem işletmecilerinin sorumlulukları ve yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) Yem işletmecileri, yemlerin izlenebilirliği, piyasadan geri çekme ve hijyen ile ilgili yem mevzuatında belirtilen kurallara uymak ve kontrolleri altındaki üretim, işleme ve dağıtımın her aşamasında mevzuata uygunluğu sağlamakla yükümlüdürler.

(2) Yemi etiketleyen yem işletmecisi, karma yemde kullanılan yem maddelerinin isimlerini, tam olarak ağırlık oranları dâhil etiketleme bilgilerini, pazara sunulan yemin iddia edilen özelliklerinin veya içeriklerinin doğruluğunun tespiti için Bakanlık tarafından istenen her türlü bilgiyi sağlamakla yükümlüdür.

(3) İnsan veya hayvan sağlığı veya çevreye ilişkin herhangi bir acil durum ortaya çıkması durumunda, üretici ve alıcıların ilgili kanuni hakları korunarak, Bakanlık uygun gördüğü takdirde ve alıcının talebi halinde, imzalı teminat karşılığında ikinci fıkrada belirtilen bazı bilgileri alıcıya sağlayabilir.

Kısıtlama ve yasaklar

MADDE 7 – (1) Hayvan besleme amacıyla piyasaya arz edilen yemler, kullanımı yasaklanan maddeleri içeremez, kısıtlanan maddeleri ise ancak belirlenen sınırlarda içerebilir. Yasaklı maddeler ve kısıtlanan maddeler Ek-2’de belirtilmiştir. Acil önlem alınması gereken durumlarda Ek-2’de yapılacak değişiklik prosedürü tamamlanıncaya kadar, ihtiyati tedbir olarak Bakanlık, bazı yem maddelerinin kullanımını geçici olarak yasaklayabilir veya kısıtlayabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Belirli Özellikteki Yemlerin Piyasaya Arzı

Yem çeşitlerinin özellikleri ve yem katkı maddesi içerikleri

MADDE 8 – (1) Bakanlık, yem maddeleri, yem katkı maddeleri, veteriner ilaçları ve bunun gibi diğer başka ürünler arasındaki ayrımı netleştirmek amacıyla yemler ile ilgili ayırt edici özellikleri belirleyebilir.

(2) Bakanlık, gerekli hallerde, yem mevzuatında tanımlanmayan yeni bir ürünle ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, söz konusu ürünün yem olup olmayacağına, değerlendirme yaparak karar verebilir.

(3) Yem maddeleri ve tamamlayıcı yemlerdeki yem katkı maddelerinin düzeyi, yem katkı maddelerinin onaylanması ile ilgili mevzuattaki kullanım koşulları saklı kalmak kaydıyla, tam yemlerde belirlenen maksimum miktarların yüz katını aşamaz. Koksidiyostatlar ve histomonostatlar ise tam yemlerde belirlenen miktarların beş katını aşmaz.

(4) 9 uncu maddede belirtilen özel besleme amaçlı yem yapımında kullanılacak yem maddeleri ve tamamlayıcı yemlerdeki katkı maddesinin düzeyi, üçüncü fıkrada belirtilen tam yemlerde belirlenen maksimum miktarın yüz katını aşabilir. Bu tür yemler ile ilgili olarak;

a) Kullanım şartları ayrıca belirtilir.

b) Yem Hijyeni Yönetmeliğinin Ek-6 ikinci bölümünde yer alan yem katkı maddelerini kullanarak üretim yapan işletmeler, Bakanlıktan onay alırlar.

Özel besleme amaçlı yemlerin piyasaya arzı

MADDE 9 – (1) Özel besleme amaçlı yemler, ancak özel besleme amaçlı yemler için hedeflenen amaçları ve gerekli besinsel özellikleri karşılıyor ise piyasaya arz edilebilir.

(2) Özel besleme amaçlı yemler, kullanım amaçlarıyla ilgili en az bir özel kullanım amacına sahip olmalıdır. Bakanlık, özel besleme amaçlı yemlerin kullanım amacını geri çekebilir, kullanım amacıyla ilgili özel koşullar ilave

edebilir, kaldırabilir veya değiştirebilir. Özel besleme amaçlı yemler ile ilgili Bakanlıkça kullanım amaçları listesi oluşturularak Bakanlık internet sitesinde yayımlanır. Bu liste yapılan değişikliklerle güncellenir.

(3) Özel besleme amaçlı yemler için gerçek veya tüzel kişi tarafından Bakanlıkça başvuruda bulunulur. Başvurunun değerlendirilebilmesi için, söz konusu yemin özel bir yapıda olduğunu, arzu edilen özel besleme amacını karşıladığını, insan ve hayvan sağlığına, çevreye ve hayvan refahına olumsuz bir etkisinin olmadığını gösteren bilgi ve dokümanlar Bakanlıkça sunulur.

(4) Bakanlık, mevcut bilimsel ve teknolojik bilgilere dayanarak özel besleme amaçlı yemler ile ilgili başvuruyu değerlendirir ve birinci ve ikinci fıkralardaki şartları sağlaması durumunda o yemi özel besleme amaçlı yem olarak onaylar. Uygun bulunmayan dosyalar gerekçeli bir yazı ile iade edilir. Bakanlık özel besleme amaçlı yemlerle ilgili yapılan başvuruları altı ay içerisinde değerlendirerek karara bağlar. Değerlendirme sırasında talep edilebilecek bilgi, belge, araştırma ve analizler için geçen süre, bu süreye dâhil edilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Etiketleme, Sunum ve Paketleme

Etiketleme ve sunum

MADDE 10 – (1) Yemin etiketlenmesi ve sunumu, kullanıcıyı yanıltıcı veya aldatıcı şekilde olamaz. Etiketleme ve sunumda;

a) Yemin özelliğine veya kullanım amacına göre, özellikle yapısı, işleme veya üretim metodu, niteliği, bileşimi, içeriği, miktarı, dayanıklılığı, yemin amaçlandığı hayvan türleri veya kategorileri göz önüne alınır.

b) Yemde olmadığı halde birtakım etkiler veya özellikler varmiş gibi veya benzer yemler ile aynı özelliklere sahip olduğu halde, diğerlerinden farklı özelliklere sahipmiş gibi gösterilemez.

c) Etiketleme, yem kataloğunda belirlenen kriterlere ve etiketleme ile ilgili kurallara uygun olmalıdır.

) Türkiye’de piyasaya arz edilecek yemlerde Türkçe etiket bilgileri yer alır.

(2) Yem maddeleri ve karma yemlerin dökme, açık ambalaj veya kaplarda piyasaya arz edilmesi halinde, beraberinde bu Yönetmelikte istenen tüm zorunlu etiket bilgilerini içeren bir belge bulundurulur.

(3) Yemlerin iletişim araçları ile uzaktan satışı halinde, tüketicilerin korunması amacıyla satış öncesinde, parti ya da seri numarası, en kısa depolama ömrü, net ağırlığı ve etiketlemeden sorumlu yem işletmecisinin isim ve adresi dişında etikette bulunması zorunlu bilgiler iletişim araçlarında gösterilir. Diğer bilgiler yemin teslim zamanına kadar alıcıya ulaştırılmalıdır.

(4) Etiketleme, bu maddede belirtilen kurallara ilave olarak Ek-3’te belirtilen etiketleme kurallarına göre yapılır.

(5) Resmi kontroller sırasında, bir yem maddesinin veya karma yemin etiket bilgilerinde belirtilen besin maddesi bileşen değerleri ile resmi kontrol için yapılan analiz sonucu bulunan değerler arasındaki farklılığın değerlendirilmesinde kullanılacak tolerans değerleri Ek-4’te verilmiştir.

Etiketleme ile ilgili sorumluluk

MADDE 11 – (1) Yemi etiketleyen yem işletmecisi, yemin etiket bilgilerinden ve doğruluğundan sorumludur.

(2) Yemi ilk pazarlayan veya kendi adına ya da şirket adına pazarlayan yem işletmecisi etiketlemeden sorumludur.

(3) Yem işletmecisinin kontrolü altındaki faaliyetlerinde yaptığı değişiklik, yemin etiket bilgilerinde değişikliği gerektiriyor ise yem işletmecisi etiketlemenin bu Yönetmeliğe uygun olarak yapılmasını sağlar.

(4) Yemin etiketlenmesinde doğrudan bir sorumluluğu bulunmayan, dağıtım veya perakende faaliyetlerini yürüten yem işletmecisi, yemlerin etiketleme kurallarına göre etiketlenip etiketlenmediğine dikkat eder, etiketleme kurallarına uygun olmayan yemleri piyasaya sunamaz.

(5) Yem işletmecisi, zorunlu etiketleme bilgilerinin yemin son kullanıcıya kadar yem zinciri boyunca iletilmesinin sağlanması hususunda kendi kontrolü altındaki faaliyetlerden sorumludur.

Etiketlerde yemlerle ilgili özel iddialar

MADDE 12 – (1) Yem maddelerinin ve karma yemlerin etiketinde ve sunumunda, yemdeki bir maddenin varlığı ya da yokluğuna, belirli besinsel özelliklerine, işleme veya belirli bir fonksiyona yönelik olarak dikkat çekici özel iddialarda bulunulabilir. Bu iddiaların yapılabilmesi için aşağıdaki şartlar karşılanmalıdır:

a) İddia edilen husus, gerçek, Bakanlıkça doğrulanabilir ve yem kullanıcısı tarafından anlaşılabilir olmalıdır.

b) Bakanlığın talebi halinde, iddianın bilimsel olarak kanıtlanması ya kamunun erişimine açık bilimsel delillere dayalı referanslar ile ya da belgelenmiş şirket araştırması yoluyla sağlanır. İddia edilen hususların kanıtlanması ile ilgili bilimsel dayanak, yemin piyasaya arzından önce sağlanmış olmalıdır. İddia edilen hususun yeterince kanıtlanamadığı sonucuna varılırsa, bu gibi iddiaya ait etiketlemenin 10 uncu maddede belirtilen etiketleme kurallarına göre, yanıltıcı olduğu kabul edilir. Bakanlık bilimsel dayanak konusunda şüpheye düşerse, gerekli inceleme ve araştırmaları yaparak veya yaptırarak karar verir. Bu tür yemleri satın alanlar iddia edilen hususun doğruluğu hakkındaki şüphelerini Bakanlığa bildirme hakkına sahiptir.

(2) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerindeki şartlar karşılanmak koşuluyla, üçüncü fıkranın (a) bendinde belirtilen hususlarla ilgili iddialar dışında, hayvanlarda fizyolojik durumların korunması, desteklenmesi veya optimum beslenme ile ilgili iddialarda bulunulabilir.

(3) Yem maddelerinin ve karma yemlerin etiketlerinde veya sunumunda aşağıdaki iddialar yer alamaz:

a) Yem katkı maddeleri mevzuatına göre onaylanmış koksidiyostatlar, histomonostatlar haricinde, bir hastalığı önleyici ya da tedavi edici yönündeki iddialar. Ancak patolojik semptomların tedavisi hariç besin dengesizliklerinin karşılanmasına dair iddialar bunun dışındadır.

b) 9 uncu maddede belirtilen özel besleme amaçlı yemler ile ilgili iddialar.

(4) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen hususlar ile ilgili özel hükümler, 24 üncü maddede belirtilen iyi etiketleme uygulama kılavuzları içerisinde yer alabilir.

Etiket bilgilerinin sunumu

MADDE 13 – (1) Zorunlu etiket bilgileri, tüm ambalaj ya da kabın üzerinde veya bunlara iliştirilmiş etiket üzerinde ya da dökme yemlerin beraberindeki belgelerde belirgin olarak yer almalıdır. Etiket bilgileri açık, görünecek şekilde, okunaklı ve silinmeyecek şekilde olmalıdır.

(2) Zorunlu etiket bilgileri, kolaylıkla ayırt edilebilmeli ve başka bilgiler ile anlaşılması zorlaştırılmamalıdır. Etiket bilgilerinin sunulmasında kullanılan renk, yazı karakteri ve büyüklükleri, uyarıcı açıklamaların gerekli olduğu haller dışında, bazı bilgileri örtecek şekilde ya da önemliymiş gibi gösterecek şekilde olmamalıdır.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen hususlar ile ilgili özel hükümler ile isteğe bağlı etiketlemede sunum ile ilgili özel hükümler 24 üncü maddede belirtilen iyi etiketleme uygulama kılavuzları içerisinde yer alabilir.

Zorunlu genel etiketleme kuralları

MADDE 14 – (1) Etiketinde aşağıdaki bilgilerin belirtilmediği bir yem maddesi ya da karma yem piyasaya arz edilemez:

- a) Yemin tipi: Yem maddesi, tam yem veya tamamlayıcı yem gibi,
- b) Yem işletmecisinin adı ya da şirket adı ve adresi,
- c) Onaylı yem işletmelerinin onay numarası,
- ç) Parti ya da seri numarası,
- d) Katı ürünler için birim kütle miktarı, sıvı ürünler için ise birim kütle veya hacim miktarı,
- e) Yem katkı maddelerinin onaylanması ile ilgili mevzuatta belirtilen etiketleme kuralları saklı kalmakla beraber, yem katkı maddesi ilave edilmesi halinde Ek-6 veya Ek-7'nin birinci bölümünde belirtilen hususlara göre yem katkı maddelerinin listesi,
- f) Nem miktarı; Ek-1'in altı numaralı maddesinde belirtilen şekilde.

Yem maddeleri için zorunlu özel etiketleme kuralları

MADDE 15 – (1) Yem maddelerinin etiketlenmesinde 14 üncü maddede belirtilen şartlara ilaveten, aşağıdaki hususlar da belirtilir:

a) Yem maddesinin ismi; 23 üncü maddedeki yem maddeleri kataloğuna göre isimlendirilmesi halinde katalogda belirtilen kriterlere uygun olur.

b) Ek-5'teki listede belirtilen yem kategorilerine karşılık gelen zorunlu bildirimler bulunur veya bunların yerine, 23 üncü maddede belirtilen yem maddeleri kataloğundaki yem maddelerine karşılık gelen özel bildirimler belirtilir.

(2) Yem maddelerine, yem katkı maddeleri katılması halinde, birinci fıkrada belirtilen hususlara ilave olarak, aşağıdaki hususlar da etiketlerde yer alır:

a) Söz konusu yem katkı maddelerinin, tüm hayvan türleri için değil, bazı türler için kullanımının amaçlanması ya da bazı türler için maksimum limitlerde kullanılmasına izin verilmesi halinde, yem maddelerinin kullanılacağı hayvan türleri, kategorileri ve limitleri,

b) Yem maddelerinin uygun kullanımı için Ek-3'ün üç numaralı maddesinde yem maddeleri ile ilgili belirtilen bilgiler,

c) Yem maddelerine ilave edilen teknolojik katkı maddeleri haricindeki yem katkı maddeleri için en kısa depolama ömrü.

Karma yemler için zorunlu özel etiketleme kuralları

MADDE 16 – (1) Karma yemlerin etiketlenmesinde 14 üncü maddede belirtilen şartlara ilaveten, aşağıdaki hususlar da belirtilir:

a) Karma yemlerin kullanılacağı hayvan türü veya kategorisi,

b) Yemin kullanım amacı ve uygun kullanımına ilişkin açıklamalar, Ek-3'ün üç numaralı maddesinde

belirtilen hususlara uygun olmalıdır.

c) Üreticinin başkası adına üretim yapması ve etiketlemeden sorumlu yem işletmecisi olmadığı durumlarda aşağıdaki hususlar etikette belirtilir:

- 1) Yemi üreten yem işletmecisinin adı veya ticari adı ve adresi,
- 2) Yemi üreten yem işletmesinin onay numarası ya da kayıt numarası.

ç) En kısa depolama ömrü, aşağıdaki şekilde belirtilir:

1) Yapısal özelliklerinden dolayı kolay bozulabilen yemlerde kesin bir tarih "... tarihinden önce kullanılmalıdır." ifadesi yer alır.

2) Diğer karma yemlerde belirli bir ay belirtilerek "en uygun ...den önce kullanılmalıdır." ifadesi yer alır.

3) Etiket üzerinde üretim tarihi gösteriliyor ise, en kısa depolama ömrü, üretim tarihinden itibaren gün veya ay zaman periyodu olarak belirtilir.

d) Karma yemi oluşturan yem maddelerinin isimleri bileşiminin belirtildiği kısımda, karma yemdeki nem içeriği üzerinden hesaplanmış ağırlıklarına göre, büyükten küçüğe doğru listelenir. Bu liste yüzde miktarları üzerinden de verilebilir. Bunlardan başka, karma yemlerin bileşimleri ile ilgili olarak;

1) Bir yem maddesi, dikkat çekecek şekilde kelimelerle, grafikte veya resimle gösterilebilir. Bu şekillerde gösterilmesi halinde, o yem maddesinin ağırlık itibarıyla yüzdesi ve ismi de belirtilir,

2) Eğer karma yemi oluşturan yem maddeleri ağırlıkları itibarıyla yüzde olarak belirtilmemişse, etiketlemeden sorumlu yem işletmecisi, alıcının talebi üzerine yemin bileşimini oluşturan yem maddeleri ile ilgili bilgileri yüzde olarak, +/- % 15'lik değer aralığı içerisinde alıcıya sağlar.

3) Kürk hayvanları haricindeki gıda amaçlı olmayan hayvanlar için hazırlanan karma yemlerin bileşiminde, yem maddelerinin ismi yerine, yem maddelerinin ait olduğu yem kategorisinin ismi de belirtilebilir.

e) Karma yemler için Ek-6 veya Ek-7'nin ikinci bölümünde yer alan bildirim zorunlu bilgiler etikette belirtilir.

(2) Kürk hayvanlarının haricindeki gıda amaçlı olmayan hayvan yemlerinin etiketlerinde belirtilebilen yem kategorileri Ek-9'da belirtilmiştir.

(3) İnsan veya hayvan sağlığı veya çevreye ilişkin herhangi bir acil durum ortaya çıkması durumunda, üretici ve alıcıların ilgili kanuni hakları korunarak, Bakanlık, uygun gördüğü takdirde, alıcının talebi halinde, imzalı teminat karşılığında karma yemin bileşimi ve özellikleri ile ilgili bilgileri alıcıya sağlayabilir.

Özel besleme amaçlı yemler için zorunlu ilave etiketleme kuralları

MADDE 17 – (1) Özel besleme amaçlı yemlerin etiketlenmesinde, 14, 15 ve 16 ncı maddelerde yer alan zorunlu etiketleme kurallarına ilave olarak aşağıdaki hususlar da belirtilir:

a) Özel besleme amaçlı yemlerde, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen yem tipinin yanına "diyetetik" ifadesi,

b) 9 uncu maddede belirtilen kullanım amaçları ile ilgili bilgiler,

c) Yemi kullanmadan önce veya kullanım süresini uzatmadan önce, veteriner hekim veya hayvan besleme

uzmanına danışılmasına dair not,

yazılır.

Ev ve süs hayvanı yemleri için zorunlu ilave etiketleme kuralları

MADDE 18 – (1) Ev ve süs hayvan yemi satın alanların, zorunlu etiket bilgilerinin yanında, yeme ilave edilen yem katkı maddeleri ve kategorilerine göre yem maddeleri hakkında da ilave bilgi edinebilmeleri amacıyla ev ve süs hayvanı yemi etiketi üzerinde irtibat kurulabilecek bir telefon numarası belirtilir.

Kullanımı uygun olmayan ancak, işleminden geçirilmek suretiyle kullanılabilir hale getirilmesi mümkün olabilen yemler için zorunlu ilave etiketleme kuralları

MADDE 19 – (1) İstenmeyen maddeler ile bulaşmış ve yem mevzuatına uygun olmayan yemlerin etiketlerinde 14, 15, 16 ve 17 nci maddelerde yer alan zorunlu etiketleme kurallarına ilave olarak, Ek-8'deki özel hususlar da belirtilir.

Etiketleme ile ilgili istisnalar

MADDE 20 – (1) Yem alıcısının, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (c), (ç), (d) ve (f) bentleri ile 15 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen etiket bilgilerine gerek olmadığına dair yazılı talebi halinde, bu alıcıya ait yemlerin etiketlerinde bu bilgilerin belirtilme zorunluluğu yoktur. Her sipariş birkaç sevkiyattan oluşabilir.

(2) Paketli yemlerde, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (c), (ç) ve (d) bentleri ve 15 inci maddenin ikinci fıkrasının (c) bendi veya 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen bilgiler, ambalaj üzerinde de belirtilebilir. Bu bilgilerin ambalajın neresinde yer aldığı belirtilir.

(3) Kendi hayvanları için kullanmak üzere doğrudan yetiştiricilere yapılan satışlarda, koruyucular ve silaj katkı maddeleri dışında yem katkı maddeleri içermeyen yem maddelerinin satışında, yem hijyeni ile ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (c), (ç), (d) ve (f) bentleri ile 15 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen bilgilerin bulunması zorunlu değildir.

(4) Bitki danelerinin, tohumlarının ve meyvelerinin bütün halde karışımları için, 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen zorunlu bildirimler gerekli değildir.

(5) Karma yemin en fazla üç yem maddesinden oluşması ve kullanılan bu yem maddelerinin açıkça tanımlanması halinde, 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen bilgiler gerekli değildir.

(6) Son kullanıcıya dökme halde 20 kg'ı aşmayan miktarlarda satılan yem maddeleri veya karma yemler için, 14, 15 ve 16 ncı maddelerde belirtilen bilgiler zorunlu olmayıp, istenmesi halinde, satış noktasında not olarak alıcının bilgisine sunulabilir. Bu durumlarda, 14 üncü maddenin birinci fıkrası (a) bendinde ve 15 inci maddenin birinci fıkrası veya 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan bilgilerin bulunduğu not, istenmesi halinde alıcıya teslimatta veya fatura ile birlikte sunulur.

(7) Paket halinde ambalaj içerisinde satılan toplam ağırlığı 10 kg'ı aşmayan ev ve süs hayvanı yemleri için, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (e) ve (f) bentleri ve 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen bilgiler, her bir paket yerine, paketlerin taşındığı ambalajın dış kısmında da yer alabilir.

(8) Bakanlık, deney amaçlı olduğu etiketinde açıkça belirtilmesi şartıyla, bilimsel veya deneysel amaçlı kullanılacak hayvan yemleri ile ilgili istisnai hükümler uygulayabilir.

İsteğe bağlı etiketleme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen genel hükümlere uygun olmak şartı ile karma yem ve yem maddelerinin etiketlerinde, zorunlu etiketleme kurallarına ilave olarak, isteğe bağlı bazı bilgilere de etikette yer

verilebilir.

(2) İsteğe bağlı etiketleme ile ilgili ayrıntılı hususlar, 24 üncü maddede belirtilen iyi etiketleme uygulama kılavuzları içerisinde yer alabilir.

Paketleme

MADDE 22 – (1) Yem maddeleri ve karma yemler kapalı paketlerde veya ambalajlarda pazarlanabilir. Kapalı paket veya ambalaj açıldığında bozulacağından, bu paket veya ambalajlar tekrar kullanılamaz.

(2) Aşağıda belirtilen yemler, birinci fıkradan istisna olarak dökme halde, açık paket ve ambalajlarda piyasaya sürülebilir:

- a) Yem maddeleri,
- b) Tahıl ve meyvelerin bütün halde karıştırılarak elde edildiği karma yemler,
- c) Karma yem üreticileri arasındaki teslimatlar,
- ç) Karma yem üreticisinden doğrudan yetiştiricilere yapılan teslimatlar,
- d) Karma yem üreticilerinden paketleme firmalarına yapılan teslimatlar,
- e) Son kullanıcıya, ağırlığı 50 kg'ı aşmayan miktarlarda yapılan satışlarda kapalı paketten veya ambalajdan alınan karma yemler,
- f) Blok yemler veya yalama taşları.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yem Maddeleri Kataloğu ve İyi Etiketleme Uygulama Kılavuzları

Yem maddeleri kataloğu

MADDE 23 – (1) Bakanlık, ürün özellikleri hakkında bilgi oluşturmak ve bilgi alış verişini kolaylaştırmak, yem maddeleri ve karma yemlerin etiketlenmesinde ve yem sektöründe kullanılmak üzere yem maddeleri kataloğu hazırlar ve Bakanlığın internet sitesinde yayımlar. Bu katalog ihtiyaca göre ilgili sektör paydaşları ile birlikte görüşülerek değiştirilebilir ve güncellenebilir. Bir yem maddesi katalogda tanımlanırken en az aşağıdaki bilgiler belirtilmelidir:

- a) İsmi,
- b) Ayırt edici kimlik numarası,
- c) Yem maddesinin üretim işlemi ve ürün özellikleri ile ilgili açıklama,
- ç) 15 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen zorunlu bildirim yerine geçen bilgiler,
- d) Katalogda belirtilen terimler sözlüğüne uygun, üretim işlemleri ve teknik açıklamaların yer aldığı bilgiler.

(2) Katalogda yapılacak değişiklik ve güncellemeler, sektörün ihtiyaçları ve görüşleri doğrultusunda bilimsel ve teknolojik gelişmeler göz önünde bulundurularak yapılır.

(3) Yem maddeleri kataloğu ile ilgili bu madde hükümleri, 5 inci maddede belirtilen yem güvenilirliği ile ilgili

hükümler saklı kalmak kaydıyla uygulanır.

(4) Yem maddeleri kataloğunun kullanımı yem sektöründe isteğe bağlıdır. Ancak, katalogda yer alan isimlerin kullanılması durumunda yem maddeleri, katalogda o isimle belirtilen özelliklere uygun olmalıdır.

(5) Katalogda yer almayan bir yem maddesini ilk defa piyasaya arz edecek olanlar, Bakanlığa bildirimde bulunur ve bununla ilgili izni alırlar. Bakanlıktan izin alınmadan bu yem maddeleri piyasaya arz edilemez. Bu yem maddeleri ile ilgili yem sektörü de bilgilendirilir, bildirimler ile ilgili internet ortamında bir kayıt sistemi oluşturulur ve sistem düzenli olarak güncellenir.

İyi etiketleme uygulama kılavuzları

MADDE 24 – (1) Yemlerde etiketlemenin uygun ve doğru yapılmasını sağlamak amacıyla, biri gıda amaçlı hayvan yemleri, diğeri ev ve süs hayvanları yemleri için olmak üzere, ilgili sektör paydaşları tarafından iyi etiketleme uygulama kılavuzları oluşturulur. Belirlenen bu iyi etiketleme uygulama kılavuzları Bakanlığın incelemesinden sonra onayı alınarak kullanılır. Bakanlık, iyi etiketleme uygulama kılavuzlarının geliştirilmesini ve sektörde uygulanmasını teşvik eder.

(2) İyi etiketleme kılavuzları; genel etiketleme kurallarını karşılama yanı sıra, 12, 13 ve 21 inci maddelerde belirtilen hükümleri de kapsayacak şekilde iyi etiketleme uygulanmasının geliştirilmesine yönelik olmalıdır.

(3) İyi etiketleme kılavuzları, yem sektörü tarafından isteğe bağlı olarak kullanılır.

(4) İlgili sektör paydaşlarının talebi ve görüşleri doğrultusunda bilimsel ve teknolojik gelişmelere göre iyi etiketleme kılavuzlarında değişiklik yapılabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine uymayanlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre işlem yapılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce piyasaya sunulmuş olan yemler, bu Yönetmeliğin yayımından itibaren bir yıl süre ile piyasada bulunabilir.

(2) Yem işletmeleri, bu Yönetmeliğin yayımından önce ilgili yem mevzuatına uygun olarak bulundurdıkları mevcut etiketleri altı ay süreyle kullanabilirler. Bu etiketlerin kullanıldığı yemler, bu Yönetmeliğin yayımından itibaren bir yıl süre ile piyasada bulunabilir.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.